

Blijvend vertrouwen in de Poolse rechterlijke macht? De praktische gevolgen van het niet langer naleven van het rechtsstaatbeginsel door een EU-lidstaat

Zaak C-216/18 PPU, LM¹

Arrest van 25 juli 2018 (Grote kamer), ECLI:EU:C:2018:586; conclusie van A-G E. Tanchev van 28 juni 2018, ECLI:EU:C:2018:517

Prejudiciële spoedprocedure – Europees aanhoudingsbevel – Voorwaarden voor tenuitvoerlegging – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 47 – Recht op toegang tot een onafhankelijk en onpartijdig gerecht

Op 25 juli 2018 sprak het Hof van Justitie van de Europese Unie zich uit over de zaak *LM* (C-216/18 PPU) waarin het diende te oordelen over de voorwaarden voor de opschorting van de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel wegens het gevaar van een schending van het grondrecht op een eerlijk proces voor een onafhankelijk gerecht zoals dit voortvloeit uit artikel 6 EVRM en het corresponderende artikel 47 tweede alinea EU-Handvest.

Eerst en vooral oordeelde het HvJ EU dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit is toegestaan om de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel op grond van het recht op een eerlijk proces zoals dit voortvloeit uit artikel 47 tweede alinea EU-Handvest op te schorten. Het Hof benadrukte dat het recht op een eerlijk proces waarbij de vereiste van onafhankelijkheid van de rechterlijke macht ‘van het grootste belang is’, een van de waarden is die moeten worden gegarandeerd. Deze uitzondering op de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel moet echter wel worden genuanceerd. De uitvoerende rechterlijke autoriteit dient immers de dubbele *Aranyosi en Căldăraru*-test door te voeren. Daarbij moet de uitvoerende rechterlijke autoriteit allereerst de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht beoordelen en nagaan of er structurele of fundamentele gebreken zijn in die EU-lidstaat waar de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in het gedrang komt. Indien de uitvoerende rechterlijke autoriteit oordeelt dat er een reëel gevaar is dat het recht op een eerlijk proces wordt geschonden wegens structurele of fundamentele gebreken in de

¹ HvJ EU 25 juli 2018, C-216/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:586 (*Minister of Justice and Equality/LM*) (hierna: arrest *LM*, C-216/18 PPU).

rechterlijke macht van de uitvoerende lidstaat, dan zal de uitvoerende rechterlijke autoriteit concreet en nauwkeurig moeten beoordelen of de betrokken persoon tegen wie het Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd het gevaar van dergelijke schending van het recht op een eerlijk proces zal lopen. Met name zal de uitvoerende rechterlijke autoriteit moeten nagaan in hoeverre de structurele of fundamentele gebreken gevolgen hebben op het niveau van de nationale rechterlijke autoriteiten die zullen oordelen over de betrokken persoon.

Aangezien de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht essentieel is voor de rechtsstaat gebaseerd op wederzijds vertrouwen, wordt er in de noot ingegaan op de potentiële gevolgen van de niet-naleving van het beginsel van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht voor de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een EU-lidstaat waar deze beginselen niet langer worden geëerbiedigd. Daarom wordt enerzijds het verband geanalyseerd tussen de opschorting van de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel en de artikel 7 VEU-procedure, gecreëerd om (potentiële) schendingen van een van de waarden waarop de EU is gebaseerd te sanctioneren. Anderzijds wordt er in de noot onderzocht wie de verantwoordelijkheid heeft om na te gaan of het Europees aanhoudingsbevel al dan niet dient te worden ten uitvoer gelegd.

Annotatie F. Gremmelprez, verschijnt in *SEW* 2019, afl. 11